

Somogyi Múzeum
NA-1050.
Képzési osztály

--	--	--	--

Somogyi Múzeum
NA-1050.
Képzési osztály

GYŰJTŐ: KISS MÁKTA

GYŰJTÉS IDEJE: 1991.

TART.: AL AUDOCSI BUCSCSÁKÁS TÖRTÉNETE

Lk. lap, 10 foto

FORRÁSOK MEGNEVEZÉSE: AUDOCSI

SZÁMNEVEZÉS: XXII

LELTÁRSZÁM:

HALASPACK RT.

AZ ANDOCSI BÜCSÚJARÁS TÖRTÉNETE

Kiadott a KISS MÁRTA

Kiss Márta: Andocsi bucsujárás

Cím: Az andocsi bucsujárás története

Készítette: Kiss Márta IV. b. oszt.

Kaposvár: Táncsics Mihály Gimn.

Tanára: Dr. Marek János

TÁNCSICS MIHÁLY
GIMNÁZIUM
Kaposvár

AZ ANDOCSI BÚCSÚJÁRÓHELY

NÉPRAJZI DOLGOZAT

Konzulens:
Marek János

Készítette:
Kiss Márta
IV.B.

Kaposvár, 1991.

ANDOCS

- Már a tatárjárás előtt lakott település. Az 1332.-37. évi pápai tizedjegyzékben is szerepel, s ekkor már plébániája van.
- 1208.-90 között a Győr nemzetség Óvári-kéméni ágá birtokolja területeit. Később Zsigmond király ezeket a lövöldi /Városlődi/ karthanzsoknak adja. Az 1598-99-es magyar királyi lajstrom viszont már földesurának a veszprémi püspököt nevezi, aki 1945-ig még jelentős területeket birtokol itt.
- Egy 1321. évi oklevél Anduch néven tünteti fel a községet, 1390-ben már Andachnak hívják.
- Később egy 1536-os adóösszeírás 3 ilyen nevű községet jegyez fel: Egyházás-Andocsot, mely a toldi pálosoké, Nemes-Andocsot, mely Uzdy Mihályné és Zspán Mihályné birtoka, Kápolnás-Andocsot, mely a lövöldi perjelé. Ezek háztartása a következőképpen változik forrásaink szerint:

	Egyházás Andocs	Nemes Andocs	Kis V. Kápolnás Andocs
1563. évi török kincstári fejadólajstrom	10	4	4
1573-74 évi lajstrom	12	6	5
egy 1580-ból való feljegyzés	9	5	5

- 1660 után a kisandocsi dűlőn, mely a határhoz tartozott, Kis és Kápolnás-Andocs kipusztult. 1715 évi adóösszeírás már csak 6 háztartásról számolt be a településnek, melyhez hozzátartozott sokáig: köpi puszta.
- Köpi puszta helyén a középkorban Köp falu állott, 1229-ben pedig

Villa Cup néven a székesfehérvári káptalan birtokaként szerepelt. 1251-66-ban került csak a tihanyi apátság birtokába. 1337-től Ugali Pál vette bérbe. 1478-ban Zichy Györgynek voltak itt birtokai. Az 1536 évi adólajstrom földesurának Zichy Rafael és a lövöldi perjelt nevezi meg. 1557-ben Magyar Bálint birtokát képezik az itt lévő területek, amelyeket az 1567 évi adólajstrom már pusztaként tüntet fel. 1573-74 évi dejtérben a Köb elnevezéssel és 11 adóköteles házzal találjuk a települést. 1726-33 között kerül a veszprémi püspök birtokába. Köpi pusztán kívül a községhez tartoznak még hosszú ideig a következő területek: Abrincs-puszt, Mexikó-puszt, Németsűrűpuszt, mely a veszprémi püspök tulajdonát képezte.

Andocs megközelítése:

- Ma a falut 1350 fő lakja a balatontól délre a Tihany-Szántód-Kaposvár útvonalon fekszik, Szántódtól 25 km-re. Megközelítése ma többféle irányból történhet: vasúton és közúton is.
- Vasúton: A Magyar Államvasutak 35. számú Kaposvár-Siófok vonalán, mind Kaposvártól, mind Siófoktól közel egyforma távolságban érhető el. Vasútállomása, ahonnan gyalogosan, vagy autóbusszal juthatunk a faluba jó 3 kilométernyi út után.
- Közúton: Kaposvár felől a régi Kaposvár-Szántódi aszfaltozott autóúton Igal érintésével 37 km út után juthatunk Andocsra.
- Szántód irányból: 25 km-es utazással érünk célunkhoz a Vörös-hegy érintésével.
- Karád felől: Balatonlelle-Látrány-Visz-Karád útvonalat megtéve juthatunk 26 kilométer utazással a kegyhelyre.
- Budapestről Siófokon át: a 65-ös számú Siófok-Szekszárd útvonalon a legcélszerűbb haladunk Daránypusztáig, majd a Kis-Koppány völgyén keresztül Tabig. Innen Kapolypusztáig már könnyen eljuthatunk és a szántódi úton továbbhaladva megérkezhetünk a faluba, 44 km-es út megtételével.
- A Koppány völgyén haladva végig: Nagykönyiből a 61-es fő közlekedési úttól indulva Törökkoppány érintésével juthatunk a köz-

ismert búcsújáráshelyre 29 km út után.

3. Az andocsi kegyhely története:

- Bizonyítható története a kegyhelynek a török hódoltság harmadik harmadában kezdődik.
- 1642-ben indul meg Jakusich György veszprémi püspök kezdeményezésére az egyházmegye Somogyi részén az andocsi misszió. 1643-ban P. Horváth János jezsuita missziós atya Bécsbe munkájáról tartományfőnökének a következő sorokat írja:
 - "Ebbe a misszióba rendelt engem az elhunyt tartományfőnök a pécsi jezsuita misszióból, és azóta 8 hónapon keresztül teljesen egyedül voltam, még végre segítséget kaptam Csomovay Pál laikus testvér személyében, aki licenciátusi minőségben prédikál, hitoktat, kereszttel és egyéb lelki dolgokban járatos, és segít engem, míg egy szintén magyarul tudó, de immár felszentelt papot kapok majd társul, aki alkalmas lesz a misszióra... Andocson van ugyan plébánia, de régóta üres, dezolált állapotban, ahol a Mindenszentek temploma is ugyanígy elárvult, ahol a Csodatevő Szűzanya szobra viszont épségben most is megvan... E misszió a veszprémi püspökség területén van a Balatontól innen, a török megszállás alatt." /4/
- P. Horváth János itt léte alatt a jezsuita atyák 16 plébániát, 56 helyiséget láttak el. 1665-81-ig Horváth Miklós atya vezette a missziót, aki a szentszéktől igen gazdag búcsúkat eszközölt ki, és híres búcsújáró szentéllé fejlesztette a kegyhelyet. Társai: P. Körösi János, akivel együtt győri pestisjárványban halt meg 1681-ben, 1673-tól P. Kereskényi István. Korábbi társai: P. Berkai János és P. Blaskovics Miklós. A jezsuita atyák 1686-ig gondozták a kegyhelyet, majd a rendtartomány Pécs felszabadítása után visszarendelte őket fontosabb beosztást szánva nekik. A következő 30 évben, 1716-ig gondozók nélkül maradt az akkor már ismert búcsújáráshely. Tokay Benedek igali plébános igyekezett ellátni itt és a környéken a fontosabb lelkipásztori munkákat. Majd az 1716 szeptember 3.-án kelt püspöki leirat szerint

a ferences atyák 4 fővel Volkra Ottó hívására és utasítására vountak be Andocsra. A ferences kolostor házi krónikása szépen magyarázza azt a tényt, hogy a püspök azért hívta a ferencesrendieket a szent helyre, mivel

- " látta a pusztulás utálatosságát állni a szent helyen." /3/ A ferences atyák ideérkezésük után Zics és Nágocs lelkipásztori ellátását is biztosították. Az első szegényes missziós házat, amelyet itt találtak, lebontották s helyére 1721-re új 12 szobás rendházat építettek. az első házfőnök P. Gyarmathy Sámuel helyére P. Újfalussy Máriánt tették meg az új rendház gvardiánjává. Az új rendház egy véletlen folytán 1723-ban leégett, a kápolna azonban séretlen állapotban maradt. Az építendő új kolostor alapkövét - ami feltehetőleg jó 15 évig épült a mai végleges barokk stílusban - P. Pozsonyi Antal provinciális rakta le, sok néptömeg előtt, 1725 május 8.-án. Az új templom alapkövét pedig Szent Ferenc testének átvitele ünnepén Pöstyén Mihály örkanonok Acsády püspök helynöke tette le P. Heinegger Péter provinciális, P. Domonkovich Béla andocsi, P. Antoni János veszprémi házfőnök továbbá 26 andocsi szerzetes nagy néptömeg és sok plébános jelenlétében. Hogy az építkezés vezetője, tervezője, kivitelezője ki volt, nem tudjuk. A háborús idők miatt az építkezés lassan haladt előre, így a templom csak 1735-ben került tető alá. A következő két évben belső építések folytak: festés, oltárok, szobrok, és szószék beépítése. 1736-ban magyar márványlapokkal rakták le. Az ünnepélyes Konsekralásra advent III. vasárnapján 1747 december 17.-én került sor. Ezt Padányi Biró Márton megyéspüspök végezte. Első ünnepélyes szentmisét 1746 március 25.-én az elkészült templomban Szolmosy László karádi plébános, kerületi esperes tartott. A templom védőszentje a mennybefelvett Istenanya lett, melynek főbúcsúja augusztus 15.-én, Nagyboldogasszony ünnepén van. 1920 után a rendtartomány malackai laikus, és nagyszombati klerikus noviciátusháza Csehszlovákiához került a trianoni békeszerződésben. Hogy papi és szerzetesi utánpótlás biztosítva legyen, a teológiát Szombathelyre

telepítették át, a két noviciátust pedig Andocsra. A klerikus noviciátust 1927-ben helyezték át Búcsúszentlászlóra, a laikus a rendház felosztásáig Andocson maradt.

1988-tól felépült a templom mellett egy zarándokház padlástermében 36 férőhellyel, tisztálkodási, tea, kávékészítési, szerényebb főzési lehetőségekkel felszerelve. Megáldására 1990. július 13.-án, Szent Antal ünnepén, a 11 órás Szentmise keretében került sor. 1990. július elején már itt folytak az általános iskolások lelki gyakorlatai.

Mint már említettem a faluhoz tartozott Németsűrűpuszta, mely a veszprémi püspök tulajdonát képezte. Egyes források szerint 1848-ban a püspök itteni és sűrűi birtokai 3699 kat.holdra rúgtak. A jobbágyok ekkor robot szolgáltatásban 180 napot dolgoztak és fél helyért 52 nap robottal és kilenceddel tartoztak az uraságnak. A jobbágyfölszabadítás itt sem juttatott földet mindenki számára. Sokak cselédnek, részesaratónak, napszámosnak kényszerültek beállni. Az 1890-1900-as években sokan kerestek másutt jobb megélhetést. Emberek tömege vándorolt ki Amerikába, s tért vissza közülük csalódottan, s állította a hazatérés emlékére a templom előtti Szentháromság szobrot, mely hirdette, hogy a nagyon áhitott Amerika sem jelentett csupa gondtalanságot.

Az I.világháborúban elesett helyi hősök emlékére később a lakosság emlékművet állított fel, melyen 47 elesett hős neve látható. Az 1919-es Tanácsköztársaság ideje alatt a lakosság passzív magatartást tanúsított. A földreform alatt a község 340 kat.hold földet kapott a püspöktől. Ebből a több gyerekes családok 3-3 holdat, a többi család 1,5 holdat kapott. Ezenfelül kapott még a község 37 házhelyet. Cselédnek a földosztás alatt nem juttattak földet. 1938-ban kiosztásra került még 1500 hold kishaszonbérletben, de a lakosság megélhetése ezáltal sem volt biztosított, így sokan napszámosnak és részesaratónak álltak, a Nagytoldipusztai és Németsűrűi birtokokon. 1945 után 1288 kat.holdat osztottak ki Német-sűrűben, melyet az ottani cselédek kaptak. A termelészövetkezetek

alakulása után a fiatalság többsége elhagyta a falut és építkezéseken, gyárakban próbált keresethez jutni. Azonban a Toldi Állami Gazdaság megalakulása után nagy részük ide jött vissza dolgozni.

Az 1860-ban kiállított telekkönyv adatai szerint Kovács István mérnök által kiosztott földeken: 934 "telkes polgár" 2044 becs holdon, 64 házas zsellér: 51 becs holdon gazdálkodott. 1945 előtt a földek tulajdonjog alapján a következőképpen oszlottak meg: veszprémi püspök 1288 kat. holdat, ferences kolostor 128 holdat birtokolt. 50 holdon felüli birtoka 1, 30-50 hold birtoka szintén 1, 30-50 hold 1, 20-30 hold 10, 10-20 hold 60, 5-10 hold 90, 1-5 hold birtoka 120 személynek volt.

1945 után a földterület többsége a parasztság kezébe került. Javult a szegényparasztság helyzete és élelmezése. Az 50-es években művelési ágak szerinti megoszlása a földeknek a következőképp alakult :

Szántó 3414 kat. hold, kert 51 hold 1027 négyszögöl, rét 393 hold 375 négyszögöl, szőlő 36 hold 986 négyszögöl, legelő 198 hold 1510 négyszögöl, erdő 619 hold 728 négyszögöl.

1912 előtt 14-ig céhek is működtek a kézségben: 10-15 takács, 6-7 csizmadia, 3 kovács, 4 ács, 3 bognár, 2 asztalos, 3 boltos, 5 kocsmáros, cipész, bábos stb. A vegyesipari céh utolsó elnöke Petrás István volt. 1934-ben Legényegylet alakult. Otthonát június 3.-án avatták, egészen 46-ig működött. Vasútja 1906-ban épült a községnek Nagytoldipuszta-Andocson. 1928. áprilisában járdázás folyt a faluban, s ekkor létesítették a tejszövetkezetet is. 1933-34-ben épült ki Karád-Andocs összekötő kövesútja.

1954 tavaszán a Tsz tagjai halastavat létesítettek kb 2-3 hold területen. A község 1945 után villanyt, mozit, könyvtárat kapott. 1950-ben az iagli járáshoz csatolták. Postája és távirója helyben volt.

Az andocsi Kegykápolna már a török hódoltság alatt, különösen Horváth Miklós atya idejéből, 1665-től látogatott búcsújáráshely.

A ferences atyák Andocsra költözésével a régi hagyomány felélé-
désével újra messzi vidék lelki központja lett. 1929-ben Pethő
Lénárd plébános és házfőnök ekkor kiadott ismertetőjében össze-
sen 13 búcsúnap szerepelt. Áldozócsütörtöktől Magyarok Nagyasz-
szonya ünnepéig.

A búcsúk látogatottságát elősegítette a kereskedelmi miniszter
által engedélyezett 50%-os vasúti kedvezmény Andocsra. A hétfégi
menettérjegyek csak a vasár-és ünnepnapot megelőző hétköznap
12 órájától a vasár-és ünnepnapot követő első hétköznap 12 ór-
ájáig voltak érvényesek. A búcsús napokon külön vonat is indult
Nagytoldipusztá-Andocs állomásra és vissza. Gazdasági viszonyok
is befolyásolták a búcsúk látogatottságát:

1926	12.089
1927	14.721
1928	19.580
1929	21.508
1930/31	csökkent

1950 után a szerzetes rendiek felszámolásával csökkent a búcsúsok
idelátogatása. Régi vonzásokörök voltak: Somogy, Tolna, Baranya, Fejér
megye. Ma már nem csak innét, de az egész Dunántúlról és az egész
országból érkeznek látogatók ide hétköznapokon és vasárnap. De nem-
csak az országból, hanem német nyelvterületről, Hollandiából, ten-
geren túlról is érkeznek, hogy megnézzék a barokk stílusú templo-
mot és a Mária-ruhák múzeumát, mely ma már 2 helyiségben közel
200 ruhának ad helyet.

Az első palástját a kegyszobornak -melyet 1747 óta öltöztetnek-
Széchenyi Katalin ajándékozta, s utána sokan követték példáját.

A ruhák egytől-egyig fogadalmi tárgyak, ajándékok.

Jobbára az országból valók, főleg Kalocsáról nagyon sok ruha szár-
mazik, de Venezuelából, és az USA-ból is hoztak ide ruhákat. Sőt egy
kiani buddhista templomi ruhát is küldtek, melyet itt szabtak át
a kegyszobor méreteire. Ezenkívül nagyon sok a ruhák közül népmű-
vészeti munka. A kegyszobrot péntek délelőtt öltöztetik. Egy ruha

legtovább 3 hétig van rajta. A ruhák színe alkalmazkodik a liturgia színéhez. A múzeumot nem olyan rég, 1989-ben átrendezték és bővítették. 1987-ben 170 db ruhája volt a kegyszobornak, azóta sok helyről érkeztek még ruhák, az idei évben pl. Kalocsáról, Érdről és Tabról. S Andocson is csináltattak a szobornak ruhákat, azok az emberek, akik visszanyerték lelki és testi egészségüket, esetleg valaki, akit szerettek környezetükben egyszerre felgyógyult. Ezeket a csodás gyógyulásokat a ferences rendház évkönyvei is feljegyezték 1720-tól 1910-ig:

- 1., 1722 évben Tolna megyei, református asszony sokat betegeskedett, barátnői figyelmeztetésére eljött Andocsra. Itt áttért a katolikus hitre és betegségéből meggyógyult.
- 2., 1727-ben Mészáros Mihály hidvégi lakos folytonos és nagy lázban gyötrődött. Fogadást tett, hogy elzarándokol Andocsra. Azonnal meggyógyult. Fogadalmát augusztus 15.-én teljesítette.
- 3., 1727-ben Kovács Márton szakáli/Tolnai/lakos felesége Ilona nagy szembajban szenvedett. Magát az andocsi Szűz Mária kegyelmébe ajánlotta és megfogadta, hogy meglátogatja őt. Nagyasszonyunk ünnepén teljesítette fogadását, és súlyos szembaja elmúlt.

Stb.

A Csodáról:

/13/ Első írásos feljegyzés Volkra Ottó János veszprémi püspök márianus ferencesekhez intézett levele. Hatására 2 jezsuita említést tesz a hagyomány felől a nagyszombati kollégium Historia Domusában 1727-ben a következő szavakkal: "Andocs község a Bold. Szűz csodás és sok csodával ékeskedő szentélyével tűnik ki, amelyeket ugyanis a Dunán és több mérföldnyire elterjedő erdőségen keresztül, Isten csodása máshonnan elhozott és idehelyezett." /2/ A helyi ferences rendház historia domusa 1778-ban szól csak a csodáról. Katona István jezsuita történész ismételten szól a hagyományról és meg is toldja azt /Historia Metropolitanae Colocensis Ecclesiae Anno/

1836-ban Jordánszky Elek esztergomi kanonok és püspök, a Magyarországon és az ahhoz tartozó részben lévő boldogságos Szűz Mária kegyelemképeinek rövid leírása stb. című könyvében így ír a kegykápolnáról: "Sokan most is a régi hagyomány után azt tartják, hogy az angyalok által hozott ide, ennek a templomnak kápolnája a szentképpel együtt." /2/

Kazy Ferenc: az Andocsi Mária legenda című 1741-ben kiadott könyvében a maival megegyezően ír a csoda felől.

Azonfelül a primási levéltár is őriz egy idevágó irást, Varga Gábor andocsi gvardián 1856-ban kelt jelentését Scitovszky primásnak.

A mai néphit így szól, amit megőrzött Andocs és Kalocsa népe is, s amelyet Ruzsics János bécsitől hallottam, aki egykor templomatyja volt: A kápolna a mohácsi vész előtt csodás körülmények között Kalocsáról került ide a Szűzanya szobrával. Ott egy éjjel vihar kerekedett, és egy gonosz kálvinista paraszt a legközelebbi kápolnában keresett oltalmat. S mert oda ökreit is betelerlte, sajnálva azokat künn hagyni az esőn, ez a nagy megszenteltségtelenítése a szentélynek a felsőhatalmaknak nem tetszésével találkozott. A szentségtörés megbüntetésére a szentélyt fundamentumától elszakították és messze földön idehozták az angyalok. A kalocsaiak ke-

resni kezdték kápolnájukat, amely Kalocsa legszélén állott de biz azt nem találták sehhol. Hosszú keresést indítva találták csak meg Andocson. Pántler Józsefné Nanica néni így magyarázza ezt a tényt egyszerűen: "Mert bizony a kalocsaiak nagyon elrosszultak, ezért jött el egy éjszaka a Szűz Mária Kalocsáról."

Az idei nagyasszonyi búcsúra érkezettek közül, a balatormogyóródi zarándokcsoport egyik tagja Szalai Gézáne így mesélt nekem a hagyomány eredete felől: "Kalocsán nagyon-nagyon rég élt egy nagy úr. Ővé volt az egész város. Mikor meghalt, 2 fiára hagyta összes birtokát, de azok nem tudtak megosztózni, melyikük földjén legyen a kápolna. Ezért az égiek megharagudtak rájuk és erdön-mezőn át Andocsra hozták azt. Amerre jöttek fű-fa meghajolt."

Az egyik kiránduló csoport tagja pedig úgy mesélte, hogy a juhász birkanyáját terelte be a szent helyre a vihar elől.

A hagyományörző Hársházi István Niklai hagyományok c. könyvében szintén szót ejt Andocsról és a legenda eredetéről, mely a következőképpen szól:

"Valamikor nagyon régen béresek szántottak Kalocsán a mezőn. Munka közben egyszer csak csodálatos énekszót, muzsikát hallottak. De bármerre néztek, látni nem lehetett semmit. A zene mindig közelebb és közelebből hallattszott. Amikor megint feltekintett egyik béres társaival az égre, csodálatos dolgot látott, Kalocsa felől közelegni. Nagy fényességgel körülvéve a drága Szűzanya angyalival szállt lefelé. Amikor az emberek közelébe ért, még lejjebb szállt, majdnem a földig. De egy gonosz béres fölkapva az ostorát, nagyot csördítve vele a fényesség felé vágott. Ostorának vége a Szűzanya arcát érte, és még a mai napig is meglátszik rajta. A gonosz embert a Szűzanya vaksággal büntette amiért felé csapott."

Ezenfelül megemlíti Hársházi István a processziókról, hogy ezek pünkösdszombat előtti napokban kezdtek készülni az andocsi nagy útra. Szombat reggel indult a csoport harangzúgás kíséretében, zászlókkal, és nagy énekszóval. Amikor valamelyik falu határába értek, ott elejük harangoztak, a falu elhagyása után szintén zúgtak a

falu harangjai .Az, hogy meddig harangoztak, mindig attól függött, mennyi pénzzel fizették meg a település harangozóját. A processzió Nikla-Somogyvár-Gamás-Fiad dímbe-dombos útjait átvágva érkezett meg késő délután Andocsra, ahol a harangok állandóan zúgtak az érkező és távozó processziók után.

Nevezetesebb búcsúk:

1986-87 óta Szabó Imre munkájának köszönhetően-aki a kegyhely mostani esperes plébánosa-az andocsi búcsúk száma és látogatottsága megnőtt.

1986 előtt a kegyhely látogatott búcsúi voltak:

- 1., Áldozási búcsú /Mennybemenetel vasárnapján/
- 2., Pütkösdi búcsú
- 3., szentháromság búcsúja
- 4., Jézus szive búcsú /Pütkösd után III.vasárnap/
- 5., Nagyasszonyi főbúcsú
- 6., Őrangyalok búcsúja /Szeptember I.vasárnapján/
- 7., Kisasszony és Mária nevenapi főbúcsú /Szeptember II.vasárnapján/
- 8., Rózsafüzéres búcsú /Október I.V.II.vasárnapja/

Ebben az évben már a zarándok-csoportok^{ok} 14 alkalommal vehettek részt a kegyhely búcsúiban.

Ezek a következő alkalmak:

- 1., Május 15. Ministránstalálkozó és hittanest
- 2., Május 27. Áldozói búcsú
- 3., Június 3. Pütkösdi búcsú
- 4., Június 10. Szentháromsági búcsú
- 5., Június 13. Szent Antal napi búcsú/Somogyi engesztelőnap/10 órától a hivek Gyuriga károly lengyeltóti esperes plébános vezette engesztelő Szentórán vehettek részt.Majd 11 órakor Tóth László püspök tartott koncelebrációs Szentmisét és Szentbeszédet. A mise keretében történt 1/2 l körül a zarándokház megáldása és

átadása a Mária múzeummal, mely 1989-ben átrendezés és bővítés alatt volt, falát Ivók Lászlóné kalocsai népiparművész népi motívumokkal díszítette.

6., Június 22,24 Jézus Szive búcsú

7., Június 30. Ifjúsági találkozó

8., Július 1-2 Sarlósi búcsú

9., Július 26. Szent Anna-napi nagyszülők búcsúja.

Engesztelés a papi hivatásokért. 10 órától engesztelő szentóra. 11 órakor koncelebrációs szentmise szentbeszéddel. A Szentórát vezette és a szentbeszédet tartotta "Az Isten Vándora" című nagyszerű regény szerzője Regőczy István atya.

10., Augusztus 19. Nagyboldogasszonyi főbúcsú.

A 11 órás ünnepi misét vezette és a szentbeszédet tartotta Dr. Szendi József veszprémi megyéspüspök atya. Ajkáról, Kányából, Balatonmogyoród és környékéről, Zalakarosról érkeztek a kegyhelyre zarándokok, valamint Csehszlovákiából.

11., Augusztus 20. Szent István napi búcsú

Csendes István ádándi esperes plébános aranymisézett. A szentbeszédet Csekő János zalacsányi plébános tartotta.

12., Szeptember 2. Őrangyalok búcsúja.

A székesfehérváriak zarándoklata.

13., Szeptember 8-9. Kisasszony-Mária nevenapi főbúcsú

A 11 órás ünnepi misét vezette, és a szentbeszédet tartotta: Gyűrű Géza balatonfüredi esperes plébános, székesegyházi kanonok és főesperes.

14., Október 7-8. Rózsafüzéres és Magyarok Nagyasszonya búcsúja.

A szentbeszédet Lóth József toponári esperes plébános tartotta.

A búcsúk szokásai visszaemlékezések szerint:

Az idősebbek visszaemlékezései szerint 1920-as évek után ismertebb búcsúi a szentélynek: Nagyasszony, Jézus Szive, Kisasszony, Őrangyalok, Pünkösöd, Antal napi búcsú, Áldozó csütörtök, Szentháromság,

Mária nevenapja, Magyarok Nagyasszonya volt.

Ezeken a napokon a régi vonzaskörzetekből érkeztek ide procesz-sziók: Somogyból, Tolnából, Baranyából, Fejér megyéből és Dél-Zalából valamint az egész Dunántúli területek mellett, Alföldről, Tiszántúlról, Hajdúságból, Szabolcsból is. A legtöbben Székesfehérvárról és kalocsáról jöttek.

A kalocsaiak zarándoklata régebben Pünkösdre esett, de az utóbbi időben már Mária nevenapkor vagy fájdalmas Istenanya ünnepén jöttek. Háromnapi gyaloglás után este 10 órakor szoktak megérkezni. Ekkor meghúzták az alap nélküli kápolna kis kalocsai harangját, majd egy ferences barát vezetésével fogadták a kalocsaiakat. Érkezésük után még a Szűz Máriát is Kalocsai ruhába öltöztették - meséli Szűcs Jánosné, 77 éves andocsi lakós, majd folytatja: "A falu szélétől 4-es sorokba rendeződve mentek egész a templom ajtóig, és itt nagy sirásba törtek ki, majd letérdeltek és a templom ol-tárig így csúsztak térden mind hangosabban zokogva. Általában piros ászlót hoztak magukkal."

A szertartásokon kivételes szerepük volt. Amikor a zarándokcsoport kálváriai ájtatosságra ment, Ők haladtak az élen hasonlóan a délelőtti körmenetben is. Búcsú napján külön "kalocsai mise" volt tiszteletükre. Aztán "megbér mátkoztak" a kertben lévő Szentkútnál, megmosdottak és ittak a vízből, mint a többi búcsúsok. A bér mátkozástól kezdve műrokonság jött létre köztük. Egymásnak "körösztanya" meg "körösztfiú" lettek. Amikor elmentek, a harangok zúgtak utánuk, sokszor a falu népe ki is kísérte Őket a falu határáig. Nagyon sok szép éneket énekeltek az andocsi Szűz Máriához, amelyekben Kalocsa népe siratja Őt, amiért elhagyta városukat. Egy ilyen ének az is, amelyben Kalocsa és Sárköz népe a szobrot siratja, s amely arról szól, hogy Szent József faragta, készítette az ő szűz jegyeséről, és Szentföldről került Kalocsára...

Egy másik ilyen a "Téged jöttünk köszönteni..." c. ének, melyet a kalocsaiak és más zarándok csoportok beköszöntésükkor szoktak énekelni. Azt is mondják, hogy még régebben - a kalocsai zarándokok

érkezésével-az andocsi férfiak egy-egy bottal kezükbe kiálltak a kapuba,hogy ha szükséges meg tudják védeni a kegyszobrot.Attól tartottak ugyani,hogy azt a kalocsaiak magukkal akarják vinni. S ezért a következő énekre is haragudtak:"Andocsi Szűz Anya, Sárköz virága,Kalocsa népének egyetlen vágya,
Szállj el hozzánk régi hajlékomba,
Te vagy most is Sárköz patrónája..."

Érdekes népi laikus szokásuk a "bérmálás" a templomkerti Szentkútnál történt.A gyógyító erejűnek tartott forrás vizében más búcsúok is megmosdottak,s itt "keresztelték meg"az új búcsúokat. Míg a nagyberkiek,büssüieknél a kiválasztott keresztszülő egyszerű"mosdatással"keresztelt,a kalocsaiaknál ez népi eredetű imákkal énekekkel kísért közösségi szertartásként zajlott.Azok az új búcsúok akik "bérmálkozni" szerettek volna félkörivet képeztek a Mária kép előtt,mögöttük kiválasztott keresztszülőjük állt,hátrébb pedig a többi kalocsai búcsús.Szemben velük a búcsúvezető állt,aki a szertartást vezette.A búcsúok elkezdték mondani a kizárólag erre az alkalomra szerkesztett"Kúti énekeket"melynek megfelelő versszakához érve a búcsú vezető "megbérmálta"az új búcsúokat:A szentkútból meritett vizet balkezában tartotta,jobb kezét belemártotta a vízbe és keresztet rajzolt a "bérmálkozó" homlokára.Az ének után "bérmálkozó" és "keresztszülője"megcsókolták egymást.A "keresztszülő" ajándékot is vásárolt a templom melletti árusoknál"keresztgyermekének".Ez legtöbbször szentkép,rózsafűzér vagy valami ehhez hasonló apróság volt.S ettől kezdve egy életre szóló műrokonság köttetett köztük "andocsi körösztanyámnak","körösztfiámnak" stb. szólították egymást,sőt a megkeresztelt fiú vagy leány szülei is, "komasszonyok lettek.

Ebben a népi szertartásban egyházi személyek nem vettek részt, de alkalmazásukat sem tiltották meg.

A Niklai processzió pünkösdszombat előtti napokon kezdett készülni,és szombat reggel harangzúgás kíséretében,zászlókkal,énekszóval indult el a faluból.Nikláról Fiadon keresztül jöttek Andocs-

ra.

A büssüi processzió Kisasszony napján szokott jönni. Az ünnep előtti napon négyes sorokba rendeződve, harangzúgás közepette hagyták el a falut. A processziót általában a plébános vezette vagy egy előénekes. Elöl vitték a keresztet, utána ment a pap, a kántor, a férfiak, a gyerekek, s legvégül az asszonyok. Néha 50-80 hívő is eljött. A somogyacsi szőlőhegyen álltak meg reggelizni és a jutomi gémeskútnál pihentek meg /Kazsók-Dada-Igal-Somogyacsa-Andocs/. Mikor Andocshoz érkeztek, dél körül előreküldtek egy fiataalt, aki bejelentette érkezésüket. így nekik is szólt a harang, hogy meddig, az mindig attól függött, mennyire fizették meg a falu kántorát. Volt amikor a processziókat bugyros kocsik is elkísérték. /Néha 3-4 is jött velük, főleg ha messziről jöttek. /De ezekre nem ültek fel a csoport tagjai/csak a betegek/mivel azt tartották, hogy csak úgy üdvözülnek, ha gyalog jönnek. A fuvarosnak, aki bugyros kocsival jött általában 2 pengőt fizettek személyenként.

A Fehérváriak Őrangyalokkor szoktak jönni, szeptember első vasárnapján, férfiak sokan érkeztek velük. Őh Mária könyörögni jöttünk c. éneket énekelték, 4-es sorokba rendeződve jöttek be a faluba -mesélik Ruzsics János bácsi és Lócsi Géza bácsi, akik a templom atyák voltak a ferencesrendiek idején. Majd Horváth Imréné Nanica néni hozzá teszi, hogy a székesfehérvári "prosekció" általában csütörtökön indult gyalog, Kapolyon szokott megpihenni és szombat reggelén érkezett meg a kegyhelyre.

Őrangyalokkor jött még a német ajkú Pári község "prosekciója". Trombitaszóval, zenével, nagy zajt csapva vonultak egész a falu határáig, innét egy fiataalt előre küldtek, hogy harangoztasson, majd 4-es sorokba rendeződve érték el a templomot. Hosszú bőszoknyát viseltek sok alsó szoknyával.

Attalából és Pulából is érkeztek processziók őrangyalokkor.

Az úrnapi búcsúkor nem jöttek processziók csak a falu népe gyűlt össze.

Ilyenkor körmenetet tartottak. amerre az ment virágokat és Szobrokat

raktak az ablakokba,gyertyát égettek.

Ilyenkor 4 sátrat állítottak fel,melyek a "Táborhegyi jelenést" örökítették meg.A 4 sátor a 4 apostol emlékét őrzi,2-2 sátrat állítottak fel keleten és nyugaton,mely cserfából készült.A menet élén 4 férfi haladt,akik a négyszög alakú zombellát vitték mely alatt a pap az oltári Szentséget tartotta.

Előttük kislányok egy kosárból rózsza és virágszirmot hintettek az oltári Szentség elé.Egy kicsit nagyobbacska vitték az 1-es zászlókat.A zombella után egy 3-as fehér zászlót és egy piros zászlót vitt 3 legény.Utánuk 2 db 3-as fehér "zászlót"vitt két nagyobb leány,majd a 2 db 3-as piros zászlót is vitték a lányok. A körmenet általában a mostani Kossuth Lajos utcán indult és haladt végig.Majd a mai Ady Endre utcára fordult el az út menti keresztnél és így tért vissza a templomhoz,ahonnan elindult a körmenet.

A régi búcsúban is voltak sátorosok,bábsütők,gyertyaöntők,lacikonyhák,bazárok,planétások,mutatványosok és ringlisések. Náluk kaphattak a zarándokok bugylibicskát,szentképet,rózsafüzérekét stb.Kedvelt ital volt ekkor a márc,amit minden búcsúban árultak,pörkölt cukorból és vízből készült.A processziók házaknál pajtákban szálltak meg,ismerősöknél pedig szobákba ha a rokonság szobáján kívül másik szoba is rendelkezésére állt a gazdának.

Aki háznál nem kapott szállást,az a templomkerti istállóban aludt,a templom folyósóján,vagy a kerti szénakazlaknál,amit az andocsi legények gyakran rájuk döntöttek.A szobai szállásért csak ritkán kellett fizetni,akkor is csak pár forintot.A templomban maradottak közül sokan egész éjjel virrasztottak imádási órát tartva.A pajtából is szent énekek zengése töltötte be a falu éjszakai csendjét.

Búcsúok szokásai szakirodalom szerint:

A búcsújárások szokásait két forrásból ismerhetjük meg: az öre-

gek emlékezete őrzi egy részüket, más részük ma is él.

1., A szokásokat nemzedékek adták át tovább egymásnak, de sokszor az egyháznak is része volt ebben. Az andocsi búcsúsnak ma is léteznek laikus, babonás szokásaik.

2., Az öregek emlékezéseiből tudhatjuk azt, hogy régen gyalog keltek útra és az ünnep előtti napokban előkészültek a zarándoklatra, megszervezték, ráhangolódtak lelkileg a búcsúba indulók.

A búcsú előtti délután, miután megérkezett egy processzió üdvözölte a Máriát. Ha egyszerre több processzió érkezett, akkor a templom előtti lépcsősornál várakozott a később érkező sorára, mivel a templomban csak egyszerre egy processzió tartózkodhatott. Majd énekszóval a processzió a Mária-oltárhoz járult, egy időben még ájtatos imádkozással 3-szor térden körbecsúszták az oltárt. Aztán a közösen összeadott honoráriumon misét rendeltek a sekrestyébe, s csak utána indultak szállást keresni. Akinek voltak ismerősei náluk szállt meg, ha pedig nem akkor néha előfordult, hogy többen is egy-egy pajtában közös szálláson éjszakáztak. A kocsmáros és néhány andocsi család is adott ki szobát. Miután mindenki elfoglalta a szállását a csoportok elindultak a Kálváriára. Itt végigjárták a stációkat egy ferences barát vezetésével. A sorban legelől itt is a kalocsaiek, utána a népesebb processziók és legvégül az andocsiak haladtak. Az egyházi személyek maguk között elosztották a feladatokat. A kálváriai szentbeszédet a büssüi pap szokta tartani. Itt az otthonmaradottakért is imádkoztak. A kálváriai ájtatosság befejeztével a templomban szentséges litániát hallgattak a processziók és nagyobb búcsúk alkalmával éjjelenként szentségimádást tartottak. A közbeeső időben lehetőség volt egyéni imádkozásra, de ez egy-egy előimádkozó buzgósága következtében legtöbbször közösen folyt le. A templom előtti lépcsőkön a zarándokoknak néhány helybeli asszony árult levest, ezenkívül kedvelt étel volt azoknak a falvaknak a lakói számára a sült hal, akik víztől távol éltek.

A búcsú napján reggel korán gyónni mentek ami legtöbbször hosszú ideig tartott, ha sokan összegyűltek, előtte soha nem reggeliztek. A kegyhelyen búcsú napján minden órában tartottak szentmisét, a bússúiek a tizórain szoktak részt venni. A nagymiséket a kertben tartották. A misék után a zarándokok felkeresték a templomkerti Szentkutat, amely vizének a hívők csodás erőt tulajdonítottak, gyógyulást vártak tőle. A szemüket, arcukat megmosva azt remélték, hogy így nem lesznek szembajosok és a fejfájás elkerüli őket. A forrás menti szomorúfűzfának csodálatos erejében is hittek, az asszonyok törzsébe hajtókat szűrtak, hogy fejfájásukból kigyógyuljanak. A Szentkút vizéből a búcsúsok hozzátartozóiknak is vittek, akik otthon maradtak. Laikus szokás volt a búcsúsoknak fogadalmi tárgyakat és pénzadományokat is a Mária-oltárra helyezni. A sátraknál miniatűr testrészformákat/fej, kéz, láb, stb./vettek melyek viaszból készültek és ezt is a templomba vitték. Mindenki olyan formát vett amelyik testrésze fáj, gyógyulást kívánt. Az 50-es évek végéig élt az andocsi kegyhelyen a mosdató kereszténység, mint népi szokás. Ez abból állt, hogy egy idősebb tapasztaltabb búcsús az első búcsúsokat megmosdatta a Szentkút vizében. Közöttük műrokonság jött létre: "körösztyanyámnak" illetve "körösztyányomnak" nevezték egymást. Az andocsi keresztgyerek mindig kapott valami csekély ajándékot a "Keresztyszülőjétől".

A processziók szokásai:

Bússú processzió: Bússú Andocstól 20 km-re levő külső Somogyi kisközség. Katolikusai a falunak Kisasszony napján szoktak általában a kegyhelyre elzarándokolni, de egyénileg kisebb csoportokban Nagyasszonykor, Mária, nevenapján és Őrangyalokkor is eljöttek. A kisasszonyi processzió az ünnep előtti napon a templomban gyülekezett, misét hallgatott maj 4-es sorokba rendeződve harangszóttól kísérvé hajnali 4 órakor indult el a faluból. A csoportot általában a plébános vezette, esetleg a kántor, egy előljáró vagy egy előénekes hívő, a keresztet legelől vitték, utána a pap ment, aki az imádságokat és énekeket vezette, majd a kántor, férfiak,

gyerekek, és legvégén az asszonyok bandukoltak. Néha a tanító vezetésével a szivgárdisták és a fehér ruhá Mária-lányok is eljöttek a kegyhelyre. A búcsúok templomi zászlókat is hoztak magukkal és egy-egy templom előtt elhaladva meghajlították azokat. Az 50-80 hívőből álló processzió Kazsók-Dada-Igal-somogyacsa-Andocs útvonalat gyalog tette meg. Menet közben a kántor és az előénekesek vezetésével Máriát dicsérő himnuszokat daloltak. Az útszéli keresztelnél, útból eső templomoknál megálltak imádkozni. Általában rövid földutakon, erdei lénián haladtak. Délre értek a faluvégre, ahonnan egy fiatalat előre küldtek akivel megküldték érkezésüket. Néha egy ferences atya fogadta őket és a harangok zúgása mellett egyenesen a kegytemplomba mentek.

A templom belseje:

A ferences atyák Andocsra településükkor 15. században épült gót kegykápolnát kopott oltárral, és rajta 3 fa szoborral: Szűz Mária, Szent Katalin és Szent Dorottya szobraival találták itt. A kegy-szobor a szakértők szerint 500 éves lehet, a kegykápolnában a Szent Szűz képét ábrázoló kis vörös zászlóra és egy 35 fontos kis harangra leltek. A kápolna falait megerősítették, vármegyei adományokból 4 változatos orgonát szereztek be, az oltárra egyszerű oltári szekrényt tettek, melyet 1801-ben fából újra csináltattak, és alabástrom színre festették. A 4 változatos orgona helyébe 1857 február 1-én Fockt József pécsi orgonaépítő 100 Ft-ért 10 változatos 1 manuális orgonát állított fel. 1942-ben P. Pető Lénárd elgondolása szerint készült el a templom mostani 3 manuális 48 változatos orgonája, Gergely Ferenc orgonaművész tervei alapján a Budapesti Reiger cég alkotta meg.

1719-ben a kápolna mellé kis fatornyot építettek a ferencesek, melybe három harangot helyeztek el: az első 80 font, a második amit ideérkezésükkor itt találtak 35 font súlyú volt. Mindháromat 1719 április 20.-án Volkra Ottó szentelte meg. Később még egy 15 fontos harangot helyeztek be, melyet a Csanádi püspök Nádasdy László, Szent Donát püspök és vértanú tiszteletére szentelt meg.

1740-ben a kápolna fölé fatornyot építettek, melybe 2 kis harang fért el, ezt 1879-ben teljesen felújították.

1747-ben Kőtornyot építettek a templom hajójához, melybe a 4 kis harang nem illett be, ezért még ebben az évben 3 új harangot szereztek be: a nagy 6 mázsa 45 font, a középső 3 mázsa 75 font, a kicsi 2 mázsa 8 font súlyt nyomott, ezeket Padányi Biró Márton veszprémi püspök szentelte meg a templommal együtt. A nagy harangot 7 mázsa 42 font súlyban 1813-ban Budán Miller Ferenc harangöntővel Kaiser Üdön Zárdafőnök újraöntette, július 14.-én a budai kapucinusok templomában a Szentháromság tiszteletére szentelték meg. A második harangot Herczeg Krizolog házfőnök öntette újra 1888-ban. A világháború alatt mindkettőt elvitték. 1925-ben P. Czirfusz Viktorin házfőnök buzgalkodásának köszönhetően kapott a község három új harangot, melyet a budapesti Valser Ferenc harangöntő cég készített. A nagy harang súlya 800 kg-ot nyomott, fölirata így szólt "Szűz Mária, ki itt trónolsz, örök áldást osztogatva, Szentséges Szent Szemeiddel tekints reá árváidra."/2/ A középső harang 310 kg súlyú volt fölirata így hangzott: "Jézus Szentséges Szive! Könyörögj elesett hőseinken."/2/ Felszentelésük Rott Nándor megyés püspök megbízásából és a zárda felkérésére Hoss József kaposvári apátplébános 1925 december 8-án végezte.

1765-ben a zárdatemplom főkapuja mellé két kápolnát Szent József és Szent Rozália tiszteletére építették a ferencesek. Letelepülésükkor a kápolna előtt egy kis kriptát találtak, melyet rendbehoztak. Ide temetkeztek a kegyhely első jötevői is: 1722 július 26.-án a csehi földesúr Szentgyörgyvölgyi Biró Bakacs Lukács, 1730 augusztus 22.-én a ferences rendtartományfőnök Pordányi András, 1734 december 14.-én Csokonyai Éva, 1738 február 14.-én Leszkovszky András főtisztelendő, aki végrendeletileg 500 ft-ot hagyott a templomhajó építésére, 1741 június 24.-én báró Zicsi Ádám nágocsi földesúrat. 1752-ben a kriptát befalazták. 1750 december 13.-án a pozsonyi ferences zárdában üléselő rendi

nagy káptalan engedélyezte ,hogy Gál Gábor a zárda apostoli ügyésze jótévője a templomhajó közepén maga és felesége számára márványkriptát készítessen és fedőlapjára nemesi címerét rávésettesse.A templomhajó építésével egyidőben nagy kriptát készítettek, melynek lépcsős bejárata a templom falának külső,déli oldalára nyílt.Ide temették :

1763.augusztus 3.-án Bezerédi Katalint Zichy György feleségét,1764 január 26.-án Zichy Józsefet Tolna megye bíráját,1765 július 16.-án Radicskovics Ferencet a veszprémi püspök ügyészét,1771 február 1.-én báró Saarna Godfrid kuruc őrnagyot Vak Bottyán seregéből, 1791 július 25.-én Tallián Lászlóné Cindery Annát utolsó sarját a Cindery családból.A kriptát 1912-ben P.Kiss Arisztid befalaztatta majd 1968-ban Kelemen Gábor alán utolsó ferences plébános megújította,hogy űt is ide temethessék.Ez meg is történt 1986 november 6.-án bekövetkezett halála után 15.-én.Az új liturgikus tér 1975 decemberében süttői vörös márványból készült el, 26.-án Kádár László megyéspüspök áldotta meg.

A templom kegyoltárának asztalát vörös márványból szintén Gál Gábor a zárda apostoli ügyésze csináltatta.A tubernákulomot 1912-ben Sztehló Ottó műépítész tervei alapján Levisch Róbert szombathelyi restaurátor készítette.

A templom kegyszobra azt ábrázolja,hogy a Boldogságos Szűz jobb karján tartja a kis Jézust,fejükön korona van.A régi oltárt 1746-ban a mostani barokk oltárra cserélték ki,Zichy Ádám adományaként.A Boldogságos Szűztől jobbra Szent Katalin,balra Szent Dorottya szobra áll.Mindkettő jobb kezében vértanúsága jelét,pálmát,az előbbi balban kelyhet,bölcsessége jelét egy nyitott könyvet tart.Ezenkívül négy szobrot állítatott még Zichy Ádám : Szent Isván,László magyar királyokét ,Assisi Szent Ferencét és Spáduai Szent Antalét.

A templom első jobb oldali oltára Páduai Szent Antalé,1746-ban készült el,a felette levő kisebb vászonkép azt a jelenetet ábrázolja,amikor Szent Antal ráparancsol Bonvillo szamarára,hogy

az oltáriszentség előtt hajtson térdet.

A kis vászonkép alatt a Zichy család cimere: kék pajzsban arany koronából kinövő két szarvasagancs között egyenlő szárú ezüstkereszt. Mellette két oldalt Szent Katalin, és Borbála szobrai.

A második mellékoltárt Szent Annáét 1747-ben Jankovics István készítette. Tetején Szent József szobra, a kis Jézussal és a család cimere: középen függőlegesen kettészelt pajzs jobb oldalán ezüst és piros mezőkkel hét tagozatra osztva, bal oldalán kék mezőben kiemelkedő halmon ágaskodó koronás aranyoroszlánnal. Az oltárkép Joakimot Szent Annával és a gyermek Szűz Máriával ábrázolja. Mellette Keresztelő Szent János szüleinek Szent Erzsébetnek és Zakariásnak szobrai. A falon az oltár mellett Szent Flórián nagyméretű inpozáns szobra látható, melyet Lengyel Gáspár 1747-ben készített. A 3. oltár a Jánosoké, mellette kétoldalt Szent János apostol, Keresztelő Szent János szobra. A kép Nepomuki Szent Jánost a gyónási titok vértanúját ábrázolja. A kép fellett a Lengyel család cimere. Azt, hogy melyik család tagja készítette az oltárt, nem tudjuk. A baloldali első mellékoltárt Assisi Szent Ferenc rendalapító tiszteletére Lengyel Gáspár készítette 1746-ban. Az oltárképen Szent Ferenc stigmatizációja látható. Kétoldalt pedig Szent Sebestyén, és Szent Rókus szobrai, fölötté a család cimere: kék pajzsban, zöld mezőn jobbra fordult, felugró egyszarvú. A cimere fölötti kis kép a három napkeleti bölcset ábrázolja, amint azok hódolatukat fejezik ki a kisdédnek, és aranyat, mirhát, tömjént ajándékoznak neki.

A második mellékoltár Máriáé, Lengyel Lajos 1746-ban készítette. 1912-ben P. Kiss Arisztid levetette a Szepültelen Fogantatás képét, helyébe klasszicista stílusú Jézus Szive képet festetett. Melynek két oldalán két apostol Szent Péter és Pál szobrai. A kép felett a család cimere, és Szent Imre herceg szobra. Az utolsó mellékoltárt Gyümbölcstől Boldogasszonyét 1748-ban Niczky Borbála Somogyvár megye alispánjának felesége csináltatta. Később ennek oltárképét Szent Borbála vértanú lefejezésének képével cserélték ki.

A kép a török elleni gyűlöletet példázza: Szent Borbála hóhérját török ruhában szablyával festi meg. Az oltár tetején Szent Mihály főangyal szobra áll, alatta a család címere: fekete pajzsban jobb lábával görbe kardot tartó balját ragadozásra nyújtó jobbra fordult aranyoroszlán. A kép mellett Assisi Szent Klára és Szent Katalin szobra.

A templom szószerkét is Lengyel Lajos készítette 1747-ben barokk stílusban.

Tetején az Istenanya szobra, jobb kezében a kisdettel, lába a földet körülfogó kigyót tapossa. Alatta a család címere és négy ferences szentnek a szobra: Szent Bonaventúráé, Anjou Szent Lajos püspöké, Kaprisztrán Szent Jánosé és Sziéniai Szent Bernardiné. Alsó részén a szószerknek Szent Máté, Márk, Lukács és János evangélisták szobrai. Közöttük hármass dombormű: Jézus az isteni magvető, mellette Szent Ferenc szól a madarakhoz és halakhoz. a templomhajó elején lévő Szentháromságot rózsafüzérrel, angyalokkal ábrázoló domborművet szintén Lengyel Lajos készítette.

Az oldal kijárat mellett balra a töviskoronás/Ecce Homo/szobra van.

A kórusban levő szenteltvíztartó 1742-ben készült. Diszes padjai 1744-ben, 47-ben vörös márványlépcsőkkel látták el a kegyoltár dobogóját. 1748-ban készültek el a templom padjai.

Az inpozáns szabadtéri oltár 1979 augusztusára készült el. Máté László helybeli kőfaragó mester illetve hirtelen halála után fia: János, László, és István készítették el kőből.

Az andocsi kegytemplom és a ferences kolostor, amelynek csak egy-harmad része a mai plébánia, a Dunántúl legszebb kolostoregyüttese. Ma a plébánia tulajdonát két hold udvar és park képezi, ahol a búcsusok részére bőven van hely.

A rend 1950 nyaráig, feloszlásáig 120 holdon gazdálkodott a kolostor körüli gyönyörű kertben. baromfit, sertést, marhát is tartottak. Ez látszólag ellentmondásosnak tűnt hisz szegénységet fogadtak, de az idősebb környékeliek, akiknek nem volt örökösük sorra hagy-

ták földjeiket a rendre. Amit a falusiak is műveltek cselédként. Akik itt cselédeskedtek egyházi ünnepeken nem kellett dolgozniuk. A ferencesek jól fizették a napszámosokat és a szegényeknek enni adtak. A rendbe négy misés páter tevékenykedett, akik a községben a lekipásztori teendőket ellátták. Ezenkívül kiszolgáló testvérek: szakács, sekrestyés, postás is voltak a rendben. A ferencesek az egész rendházat is használták. Volt itt noviatúra, kandidatura, és terciáriusok. A noviciusmester vezetésével készültek a szervezettes életre. Ára és szegény gyerekeket is tanítottak. Azok, akik jelentkeztek a rendbe laikus noviciusok lettek. Klerikus noviciusokból meg ferences atyák.

Amikor belépett valaki a rendbe 1 éves próbaidő következett. Egy év alatt minden hónapban vizsgálták az emberi hozzáállást. Ezt vizitációnak nevezték. Majd egy év múlva, aki kiállta a próbát, ideiglenes fogadalmat tett, majd három év múlva újra fogadalmat tett, teljes engedelmességre, szegénységre, tisztaságra s csak így válhatott ferences testvérré.

ezeknek a ruházata egyszerű sötétbarna kapucnis halitus volt, melyet deréknál kordával kötöttek meg.

A könyvtárlap 1945-001

A kegytemplom 1945-ben

A kegytemplom 1940-ben

A kegytemplom és a Mária-szobor

A múzeum Mária-ruhái

A Madonna ünnepi ruha nélkül

Malocsai ruhában

A hegytemplom barokk mellékoltárai

A gótikus szentély

Szentmise

Hazafele tartó búcsúsok

ADATKÖZLŐK:

- 1./ Ruzsics János /88 éves/
- 2./ Lócsi Géza /79 éves/
- 3./ Horváth Imréné /84 éves/
- 4./ Pántler Józsefné /82 éves/
- 5./ Kiss Györgyné /72 éves/
- 6./ Szentgyörgyi István /87 éves/

3., Csik Béla: *Életrajzi lapja*

1979. évi, Szegedi Szent Mihály Plébánia

4., Székely István: *Életrajz*

1978. évi, Szegedi Szent Mihály Plébánia

5., Egervári Ferenc: *Életrajzi lapja*

6., Gyáróczy Géza: *Életrajz*

1966 Budapest

7., Márkóczy István: *Életrajzi lapja*

1978 Kaposvár

FORRÁSOK:

- 1.,Csánky Dezső:Somogy vármegye
1912 Budapest
- 2.,Az andocsi búcsújáróhely ismertetése
Összeállította: P.Pethő Lénárd
1929 Andocs
- 3.,Élő Búcsú /Búcsújárók lapja/
1990.június,Karancskeszi Szent Mihály Plébánia
- 4.,Szabó Imre: Andocs
Római Katolikus Plébánia Andocs
- 5.,Egervári Ferenc: Andocs Község monográfiája
- 6.,Nyárády Gábor: Búcsúsok
1966 Budapest
- 7.,Hársházi István: Niklai hagyományok
1978 Kaposvár